

वयस्क भएर अत्यधिक उत्पादन दिन थाल्दछ । ९-१० बर्षसम्म लगातार पूर्ण उत्पादनशिल रहन्छ । साधारणतया चैत्र महिनादेखि फुल फुली बैशाख सम्ममा समाप्त हुन्छ ।

उत्पादन

एउटा ७-८ बर्षको परिपक्व बोटमा जात अनुसार ५० देखि १०० के.जी.सम्म फल फल्ने गर्दछ । औषत उत्पादन २५ मे.ट. प्रति हेक्टर रहेको छ तर हे-वार्ड जातमा एक हेक्टरमा ५० मे.ट. सम्म उत्पादन रहेको पाईएको छ ।

कर्जाका लागि आवश्यक पर्ने प्रमुख कागजातहरू

धितो सुरक्षण सम्बन्धी कागजातहरू

- जग्गाधनी दर्ता प्रमाणपूजाको प्रतिलिपी
- प्रमाणित ब्लुप्रिन्ट नक्शा, नापी नक्शा तथा ट्रेस नक्शा र चार किल्ला सिफारिश पत्र
- घरायसी मञ्जूरीनामा/पारिवारिक सहमति पत्र

व्यवसाय दर्ता सम्बन्धी कागजातहरू

- नेपाल सरकारको सम्बन्धित निकायमा दर्ता भई नियमित नवीकरण भएको प्रमाण पत्र
- आवश्यकतानुसार सम्बन्धित निकायबाट लिएको ईजाजत पत्र र नवीकरणको प्रतिलिपी
- PAN/VAT दर्ताको प्रतिलिपी
- गत आ.व. को कर चुक्ता प्रमाण पत्र
- विगत २ आ.व.को लेखा परीक्षण भएको वित्तीय विवरण
- साभेदारी सम्भौता/कवूलियतनामा, शेयर अनुपात खुल्ले कागजात, कर्जा कारोवार सम्बन्धी निर्णय, सम्पूर्ण साभेदारहरूको व्यक्तिगत जमानी पत्र (साभेदारी फर्मका लागि)
- कम्पनीको प्रबन्ध पत्र, नियमावली, अद्यावधिक चुक्ता पुँजी, शेयर लगत कर्जा कारोवार सम्बन्धी निर्णय, सम्पूर्ण संचालकहरूको व्यक्तिगत जमानी पत्र (प्रा.लि. तथा पब्लिक कम्पनीका लागि)

परियोजना सम्बन्धी कागजातहरू

- व्यवसायिक योजना, न्यूनतम ३ आ.व.को प्रक्षेपित वित्तीय विवरणहरू, स्टक (मौज्दात), Receivables र Payables को प्रमाणित गरिएको विवरण

अन्य कागजातहरू

- सम्बन्धित शाखाले तोके बमोजिम
- थप जानकारीको लागि कृषि विकास बैंकको नजिकको शाखामा सम्पर्क गर्नुहुन अनुरोध छ ।

किवीफल खेती सम्बन्धी प्राविधिक जानकारी तथा कर्जाका लागि आवश्यक पर्ने कागजातहरू

कृषि कर्जा तथा एमएसएमई विभाग

मुख्य कार्यालय, काठमाडौं

फोन नं.: ०१-४२५२३५३

इमेल: sme.div@adbl.gov.np | Website: www.adbl.gov.np

२०७८

किवीफल KIWI FRUIT

Agricultural Development Bank Ltd.

कृषि विकास बैंक लि.

(नेपाल राष्ट्र बैंकबाट 'क' वर्गको इजाजतपत्रप्राप्त संस्था)

परिचय

Actinidiaceae परिवार अन्तर्गत पर्ने, यसको बानस्पतिक नाम *Actinidia deliciosa* हो। किवीफल सर्वप्रथम चीनको दक्षिण पूर्वी याङ्जे उपत्यकामा पाईएको थियो। हाल नेपालको धेरै जिल्लामा यसको खेतीको विस्तार भईरहेको छ र नर्सरी पनि धेरै स्थापना भई सकेका छन्। नेपाल सरकारले केन्द्रीय वागवानी केन्द्र, कीर्तिपुर, शितोष्ण बागवानी नर्सरी उत्पादन केन्द्र, बौच, दोलखा र बागवानी केन्द्र, दामन, मकवानपुरलाई किवी फ्रुटको तालीम, प्रविधि विकास तथा बिरूवा उत्पादनको मुख्य केन्द्रको रूपमा कार्यक्रमहरू संचालन गर्दै आएको छ।

हावापानी

समुन्द्र सतहबाट ८०० मीटरदेखि हिँउ नपर्ने २००० मीटरको उचाईको फराकिलो क्षेत्रमा यसको खेती गर्न सकिन्छ। यसले ओसिलो वातावरण र जमिन मन पराउने भएकाले सरदर वार्षिक वर्षा १५०० मि.मि. सम्म उपयुक्त मानिन्छ।

माटो

प्रशस्त प्राञ्जरीक पदार्थ भएको माटोमा यसको खेती गर्न सकिन्छ तापनि गहिरो दोमट माटो किवीको लागि उपयुक्त हुन्छ। तर पानी जम्ने र छिट्टै सुख्खा हुने माटो किवी खेतीको लागि राम्रो मानिँदैन। माटोको पी.एच. ६.० देखि ६.५ भएमा सफल रूपमा खेती गर्न सकिन्छ।

सिँचाई

अन्य फलफुल खेतीको तुलनामा किवी खेतीमा कमै सिँचाई भए पनि पुदछ। तर पनि किवीको बिरूवाको जरा धेरै गहिरो नजाने भएकाले चिस्यानको ख्याल गर्नु पर्दछ। मुख्य दुई अवस्थामा, पालुवा तथा फुलफुल्ने समय र फलको बृद्धि अवस्थामा सिँचाईको अनिवार्यता रहन्छ तर फल पाक्ने बेलामा सिँचाई दिनु हुँदैन। हिउँद र वर्षा मौसममा सिँचाईको आवश्यकता पर्दैन। सकेसम्म थोपा सिँचाई दिनु नै उत्तम हुन्छ।

मलखाद

बिरूवा रोप्नु भन्दा दुई महिना अगाडी तीन फिट गहिरो र तीन फिटको गोलाईमा खाडल खनी, प्रति खाडल एक डोको गोबर मल, २०० ग्राम नाईट्रोजन, १०० ग्राम फस्फोरस, २०० ग्राम म्युरेट अफ पोटास र २५ ग्राम फ्यूराडन (खुम्ने किराको लागि) सबैलाई राम्रोसँग मिसाई खाडल पूरी दिनु पर्दछ। खाडलको केन्द्र बिन्दुमा एउटा लट्ठी गाडेर राख्नु पर्दछ, पछि त्यही किलोमा बिरूवा रोपेमा बिरूवाको लाईन सिधा पर्न जान्छ। पछि मलखाद दिँदा फल टिपेर, काँटछाँट गरेपछि पुसदेखि माघभित्रमा दिईसक्नु पर्दछ। २

देखि ५ वर्षसम्मको एउटा बिरूवाको लागि ३० के.जी. गोबर मल, १२० ग्राम नाईट्रोजन, ६० ग्राम फस्फोरस र ६० ग्राम म्युरेट अफ पोटास हाल्नु पर्दछ। बोटको उमेर ५ वर्षको पुगी मलखाद दिँदा बोटको काण्डबाट डेढ मिटर पर पुऱ्याउनु पर्दछ। यसको अर्थ बोटको नजिक मलखाद दिनु हुँदैन।

बगैँचा रेखाङ्कन

अनुभवी प्राविधिकबाट बगैँचा रेखाङ्कन गराउनु पर्दछ। किवी खेतीको लागि बगैँचा रेखाङ्कन गर्दा समथर भूभागमा चतुर्भुजाकार (Rectangular) र पहाडी भिरालोमा गद्दा (Contour) तरिकाबाट रेखाङ्कन गर्नु पर्दछ। बिरूवादेखि बिरूवाको दूरी ६ मी. र लाईनदेखि अर्को लाईनको दूरी ५ मि. हुने गरी रेखाङ्कन गर्नु पर्दछ। एक रोपनीको लागि १५ वटा बिरूवा आवश्यक पर्दछ।

रोप्ने समय

किवी बिरूवा पतझड फलफुल वर्गमा पर्ने भएकोले पुस-माघ महिनाको शुष्क बेलामा रोप्नु उपयुक्त हुन्छ तर पोली व्यागमा हुर्काइएको भएमा र सिँचाईको सुविधा भएमा अन्य बेला पनि रोप्न सकिन्छ तर भरसक नवपालुवा आईरहेको बेला रोप्नु उपयुक्त हुँदैन।

शेचन प्रकृत्यामा भाले र पोथी फुलको भूमिका

किवीफल Dioecious वर्गको बिरूवा हो। जसको अर्थ भाले बोटमा भाले फुल मात्र फुल्दछ। त्यसमा पोथी अझ पूर्ण विकसित हुँदैन र फल लाग्दैन भने अर्को पोथी बोटमा पोथी फुल लाग्दछ तर त्यस पोथी फुलमा परागकण (Pollen) सक्रिय हुँदैन तर फल भने लाग्ने गर्दछ। त्यसैले प्रत्येक बगैँचामा परागशेचन क्रियाको लागि भाले बोटको अपरिहार्यता रहन्छ। भाले र पोथी बोटको अनुपात १:५ हुनुपर्दछ।

जातहरू

नेपालमा प्रचलित किवीका जातहरू निम्न अनुसार रहेका छन् :

- ब्रुनो (Bruno)
- हे-वार्ड (Hayward)
- एलिसन (Allison)
- अबुट (Abbott)
- मोन्टी (Monty)
- सोयू (Soyou)

फल लाग्ने बोटको उमेर

कलमी बिरूवा रोपेको तेश्रो वर्षदेखि फल फल्न शुरू गर्दछ। तर पाँचौँ वर्षदेखि मात्र व्यवसायिक उत्पादन दिन सक्दछ। आठौँ वर्षदेखि पूर्णरूपमा